

P R O T O K O L L
fra
møtet i Omsetningsrådets arbeidsutvalg

torsdag 23. juni kl. 10:00

(Møte nr. 5 2005)

Møtet ble satt kl. 10:00

Til stede: Ottar Befring (leder), Steinar Hauge, Harald Mork, Knut Sjøvold og Bjarne Undheim

Fra SLF: Per Gunnar Skorge, Tor Erik Jørgensen, Håvard Mjelde, Nina Strømnes Rodem, Hilde-Kari Skarstein, Hilde Gunnufsen, Sveinar Skjevdal, Arne Dag Hestnes, Sigrun Rødset og Anne Bakke

Lederen fastslo at møtet kunne gjøre vedtak.

1. DAGSORDEN

Vedtak:

Dagsorden godkjennes uten merknader.

2. GODKJENNING AV PROTOKOLL

Vedtak:

Protokollen fra møtet i Arbeidsutvalget 8. juni 2005 godkjennes.

Innhold:

3. Faglige tiltak i fjørfesektoren - Disponering av midler fra posten ”Ekstra FoU”..... 3
4. Markedsregulering melk – Forslag til endring av OFM sine vedtekter..... 5
5. Markedsregulering melk - Endring av forskrift om dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter 7

3. Faglige tiltak i fjørfesektoren - Disponering av midler fra posten "Ekstra FoU"

Omsetningsrådet vedtok 1. desember 2004 budsjett for faglige tiltak i fjørfesektoren 2005. I budsjettet inngår kr 800 000 på posten "ekstra FoU".

I brev av 7. juni 2005 søker Fagsenteret for fjørfe om godkjenning til å disponere kr 229 000 fra posten "ekstra FoU" til prosjektet "Optimalisering av varmesanering og utvikling av beregningsmodell" og markedsføringsprosjektet ved genbanken for fjørfe (Hvam videregående skole).

Prosjektet "Optimalisering av varmesanering og utvikling av beregningsmodell"
Fagsenteret for Fjørfe søker om en ekstrabevilgning til prosjektet på kr 115 000.

Prosjektet har opprinnelig en rammebevilgning på kr 800 000 fordelt over 3 år. Hittil er det bevilget til sammen kr 600 000 over hhv. ekstra FoU midler (AU møte 19.10.04) og Fagsenterets ordinære budsjett 2005(OR møte 01.12.04). De resterende kr 200 000 er planlagt søkt dekt over Fagsenterets ordinære budsjett for 2006.

Underveis i prosjektet har det kommet resultater fra forprosjektet som indikerer at det er nødvendig med insektmiddelbehandling, i tillegg til oppvarming, for å få best mulig effekt av varmesaneringen. Ekstra kostnader i denne forbindelse er anslått til kr 30 000 for 6 hus og er ikke tatt høyde for i prosjektets budsjett.

Arbeidet med varmesanering var opprinnelig budsjettert til kr 120 000. I løpet av prosessen har det vist seg at hønsehusene er for store til at det er mulig å foreta varmesaneringen innenfor den avtalte prisen. For å få gjennomført varmesaneringen i de 2 siste husene, med henholdsvis 7500 og 9000 høneplasser, er det behov for en ekstra bevilgning på kr 85 000. Ett av husene har innredde bur, og Fagsenteret ser det som viktig å få mer erfaring med varmesanering av denne typen hus som følge av at 3-hønners bur blir forbudt fra 2012. Fagstyret har behandlet og anbefalt søknaden i 2. møte 2005.

Statens landbruksforvaltning anbefaler at Fagsenteret i kommende prosjekter inngår skriftlige avtaler med eksterne aktører slik at man unngår økte utgifter underveis i prosjektet. Utover dette har ikke Statens landbruksforvaltning noen innvendinger til søknaden, og anbefaler at den imøtekommes.

Markedsføringsprosjektet ved genbanken for fjørfe (Hvam videregående skole)
"Genbanken" har de siste årene gått med underskudd trass i overføringer fra Genressursutvalget for husdyr (GUH). Underskuddet dekkes over Hvam videregående skole sitt driftsregnskap. For å bedre økonomien i Genbanken har driftsutvalget (konstituert 03.05.05) foreslått å jobbe mot et økt salg av sertifiserte egg og livdyr til hobbyfjorfemarkedet.

Fagsenteret for fjørfe søker som følge av dette om kr 114 000 over posten ekstra FoU til markedsføringsprosjektet ved "Genbanken". Fagstyret har behandlet og anbefalt søknaden i 2. møte 2005.

Fagsenteret skriver i søknaden at midlene skal nyttes til offensiv annonsering av produktene i aktuelle aviser og tidsskrifter, eksempelvis Nationen, Bondebladet, Aftenposten osv. I tillegg skal det utvikles en egen hjemmeside for bl.a. å presentere

Genbanken, betydningen av omsetning av sertifisert dyremateriale samt faglig veiledning av hobby-høneholdere. I prosjektavslutning som finner sted innen utgangen av 2006 skal det fremgå hvorvidt det har vært noen økning i omsetningen og på hvilke områder denne ev. har vært.

Utgangspunktet for bruk av omsetningsavgiften til tiltak som dette er at formålet er med på å fremme ”omsetningen av varer som hører inn under omsetningsloven” iht. forskrift om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet (FOR 1991-09-25 nr 1018). Forskriftens formålsbestemmelse i § 1 viser altså tilbake til omsetningslovens grunnleggende formål og fastslår at dette formålet skal ligge som en forutsetning for den nærmere vurderingen av om bestemmelsene i forskriften ”kan” hjemle en mulig bruk av omsetningsavgiftsmidler til det aktuelle prosjektet.

Genbanken for fjørfe driver med avlsarbeid på fjørfe, og er derfor ingen direkte kommersiell virksomhet. Det er etter sekretariatets mening vanskelig å vurdere den foreliggende søknaden som en engangsbevilgning i henhold til forskriftens § 2 pkt. 1 om reklame og salgsfremmende tiltak. Selv om prosjektmidlene er opplyst å skulle brukes til markedsføring av livdyr til hobbyprodusenter, er det tvilsomt om vi her snakker om en kommersiell virksomhet som samsvarer med det som er naturlig å legge i lovens formål om å ”fremme omsetningen” av fjørfe.

Målgruppen for det markedsføringsprosjektet som det her søkes om avgiftsmidler til er hobbyprodusenter. Ut fra dagens omsetningsavgiftssats, vil en hobbyprodusent kunne ha omkring 25 høns før det kreves inn omsetningsavgift. Sekretariatet kan ikke se at det er hensiktsmessig eller i henhold til forskriftens formål å bruke omsetningsavgiftsmidler på et såpass lite omsetningsfremmende markedsføringsprosjekt, hvor formålet er oppgitt å være ”kulturbevaring”, og hvor markedet i form av hobbyprodusenter for en stor del heller ikke betaler omsetningsavgift.

Sekretariatet vil også gjøre oppmerksom på at det stilles et krav i forskriften om at tilskudd fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet skal utformes nøytralt i forhold til produsent- og omsetningsleddet, og derfor kun benyttes til generisk markedsføring. Dersom Genbanken for fjørfe skulle tilføres omsetningsavgiftsmidler til markedsføring av sine produkter for salg inn i hobbyprodusentmarkedet, kan dette forstås som et brudd mot kravet om generisk markedsføring og nøytral bruk av midlene i produsentleddet og representere en forfordeling av en gruppe i omsetningsleddet.

Når det gjelder bruk av omsetningsavgiften til forsøksvirksomhet og forskning etter forskriftens § 2 pkt. 3, er det på samme måte vanskelig å se at avlsarbeidet i regi av ”Genbanken” for fjørfe faller inn under forskriftens bestemmelse. Det nasjonale avlsarbeid på fjørfe i Norge lagt ned. Det avlsarbeid som her beskrives er mer å anse som gen- eller kulturbevaring, og innehar ikke det kommersielle siktemål som bruk av omsetningsavgiftsmidler til forsøksvirksomhet og forskning/avlsarbeid er forpliktet å ha etter loven. Omsetningsavgiftsmidlene til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet skal brukes for å ”fremme omsetningen”, ikke til gen-/kulturbevaring eller annet kulturhistorisk arbeid.

Etter sekretariatets vurdering er det heller ikke hjemmel for å innvilge søknaden etter forskriftens § 2 pkt. 6 – andre tiltak, etter som det klart fremgår at det aktuelle prosjektet

ikke tilfredsstillende ”omsetningslovens formålsparagraf”, slik bestemmelsens ordlyd krever. SLF vil på dette grunnlag anbefale at søknaden avslås.

Med hjemmel i forskrift 1991-09-25 nr. 1018 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, §§ 2 og 3, gjøres følgende

Vedtak:

1. Arbeidsutvalget godkjenner søknaden fra Fagsenteret for fjørfe om å bruke inntil kr 115 000 fra posten ”ekstra FoU” til prosjektet ”optimalisering av varmesanering og utvikling av beregningsmodell”.
2. Arbeidsutvalget avslår søknaden fra Fagsenteret for fjørfe om å bruke inntil kr 114 000 fra posten ”ekstra FoU” til markedsføringsprosjektet ved genbanken for fjørfe (Hvam videregående skole).

4. Markedsregulering melk – Forslag til endring av OFM sine vedtekter

Melk.no – Opplysningskontoret for meieriprodukter (OFM) sitt avtaleverk består av vedtekter og aksjonæravtale.

I Omsetningsrådets vedtak av 21.10.2003 om opprettelsen av OFM (opprettelsesvedtaket) var det en sentral premisse at Omsetningsrådet skal godkjenne endring av vedtektene og underliggende avtaleverk. Vedtektene og aksjonæravtalen ble i løpet av 2004 endret i henhold til Omsetningsrådets premisser i opprettelsesvedtaket, og i tillegg har OFM av eget initiativ foreslått enkelte endringer som også er godkjent av Omsetningsrådet, jf. vedtak i møte 01.12.2004.

Vilkåret om at Omsetningsrådet skal godkjenne vedtektene er nedfelt i vedtektenes § 11. OFM har stilt spørsmål ved om denne bestemmelsen er i tråd med Aksjeloven.

Sekretariatet har derfor funnet grunn til å ta en ny gjennomgang av vedtektene og aksjonæravtalen, og har i tillegg til ovennevnte problemstilling også sett på andre bestemmelser som bør endres slik at de ikke er i strid med Aksjeloven.

Forslag til endringer i vedtektene

Et selskaps vedtekter er et offisielt dokument som må registreres i Foretaksregisteret, mens aksjonæravtalen er et privatrettslig dokument som ikke registreres i Foretaksregisteret. Aksjeloven legger begrensninger for hva slags bestemmelser et selskaps vedtekter kan inneholde, men har ingen regler om aksjonæravtale. Aksjonæravtalen er en avtale mellom eierne av selskapet, og de står der fritt til for eksempel å legge inn bestemmelser som gir en utenforstående myndighet i selskapet, slik som i dette tilfellet Omsetningsrådet.

§ 7 - Styret

Bestemmelsen inneholder en bestemmelse om at ”**Aksjonærene utpeker selv sine styremedlemmer**” Dette er ikke i overensstemmelse med Aksjeloven, da det er generalforsamlingen som velger styremedlemmene. Meningen med setningen er antagelig å understreke at hver av de to aksjonærene selv stiller med sine styremedlemmer og at den andre ikke har noe med hvem man ønsker skal sitte i styret. Bestemmelsen hører hjemme i

aksjonæravtalen og bør strykes i vedtektene. Realiteten i bestemmelsen er ivaretatt i Aksjonæravtalen slik den lyder i dag.

§ 8 – Signatur

Signaturbestemmelsen fastslår at det styremedlem som skal undertegne sammen med styreleder, må representere en annen aksjeeier enn styreformannen. Bestemmelsen er i strid med Aksjeloven og foretaksregisterloven fordi en utenforstående som skal vurdere om signaturen er gyldig, kun skal forholde seg til firmaattesten ikke hvilken aksjonær styremedlemmet representerer. ”**Som ikke representerer samme eier som styreleder**” bør derfor strykes.

§ 9 – Generalforsamling

Generalforsamlingen skal også velge styret, jf. kommentar til § 7 ovenfor, ikke bare styreleder. Dette bør stå i vedtektene. Siste punkt bør derfor endres til ”**Valg av styre og styreleder**”.

Selskapets generalforsamling velger også revisor og et nytt siste punkt bør derfor lyde ”**Valg av revisor**”.

§ 10 – Aksjenes omsettelighet

Bestemmelsen sier at aksjeoverføring krever godkjenning av styret og Omsetningsrådet, og at aksjeeierne har forkjøpsrett. Det er selskapets styre som etter aksjeloven § 4-16 skal godkjenne aksjeoverføringer. Det er mulig å vedtektsfeste at andre organer enn styret skal kunne godkjenne ervervet, men det er ikke mulig å legge denne myndighet til organer utenfor selskapet, som for eksempel Omsetningsrådet. Dette følger av juridisk teori på området. Bestemmelsen må derfor endres og forholdet til forkjøpsretten bør presiseres: ”**Aksjeoverføring krever godkjenning av styret, og aksjeeierne har forkjøpsrett etter aksjelovens bestemmelser**”. I aksjonæravtalen kan aksjonærene dog gi Omsetningsrådet myndighet til å godkjenne aksjeoverføringer før de formelt behandles av selskapet.

§ 11 – Vedtektsendringer

Bestemmelsen inneholder en bestemmelse om at endringer av vedtektene ikke kan skje uten godkjenning av Omsetningsrådet.

I henhold til Aksjeloven er det generalforsamlingen som er et selskaps høyeste myndighet. Innholdet i § 11 kommer følgelig i strid med denne. Det er derimot mulig i henhold til juridisk teori at Omsetningsrådet kan bli forelagt forslag til vedtektsendringer til orientering før de behandles i generalforsamlingen.

Uansett regulerer aksjonæravtalen (som er et privatrettslig dokument som ikke registreres i Foretaksregistret) at endringene i selskapets vedtekter må godkjennes av Omsetningsrådet. Rettstilstanden innad vil altså være uendret, mens den i de offentlige registre vil være korrekt.

Bestemmelsen bør derfor strykes i vedtektene, men foreslås tatt inn i aksjonæravtalen.

Sekretariatet har avholdt møte med OFM der forslag til endringer er gjennomgått.

Endringene har også vært behandlet i styret i melk.no 16.06.2005. En vil legge opp til å utarbeide prosedyrer for eventuelle fremtidige endringer i vedtektene og aksjonæravtalen, slik at det fra begge parter ikke skal være tvil om hvordan det skal håndteres.

Aksjonæravtalen vil bli nærmere gjennomgått med sikte på konsistens i forhold til de vedtektsendringene som foreslås og for å ivareta Omsetningsrådet forutsetninger. OFM bes om å foreta de nødvendige endringene i vedtektene innen behandlingen av neste års budsjett, og endringen vil være en sentral premiss for å vurdere neste års budsjett.

Med bakgrunn i vedtak av 21.10.2003 gjøres følgende:

Vedtak:

Arbeidsutvalget foreslår for Omsetningsrådet at følgende vedtak fattes:

Omsetningsrådet ber melk.no – Opplysningskontoret for meieriprodukter om å endre aksjonæravtalen slik at det framgår av denne at aksjeoverføringer og endringer i vedtektene skal godkjennes av Omsetningsrådet før de formelt behandles av selskapet.

5. Markedsregulering melk - Endring av forskrift om dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter

Innledning

Regelverket knyttet til dekning av kostnader ved transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter er – med hjemmel i hovedforskriftens § 9 - nedfelt i forskrift om dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter (FOR 1998-11-27 nr 1570). Forskriften er fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg.

Forskriftens regler om dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon er bygd opp av tre bestemmelser. Den første (§ 2) angir ordningens virkeområde, den neste fastsetter nærmere den materielle rekkevidden av ordningen (§ 3) og den siste bestemmelsen gir noen prosessuelle regler for beregning av kostnadene som skal dekkes (§ 4).

I dagens forvaltning av regelverket gis det kun dekning ved transport av melk til reguleringseksport av smør og hvitost, og det er melkemengde bak de kvanta som fremkommer i de månedlige eksportoppgavene som legges til grunn ved beregningen. Sats for dekning fastsettes av AU pr. halvår, og i beregningen av den legges Totalindeksen for lastebiltransport oppgitt av Statistisk sentralbyrå (SSB) til grunn.

Markedsregulator har i de siste oppgaver over reguleringsproduksjon og forslag til halvårlige satser for reguleringstransport av melk, tatt opp behovet for at det gis dekning av kostnader ved transport av melk til produksjon av andre eller flere reguleringsprodukter enn smør og ost for eksport. SLF ba derfor markedsregulator i brev av 11.11.2004 gjøre en sammenfatning av sine merknader vedrørende forskriftens bestemmelser om dekning av kostnader ved reguleringsproduksjon.

Markedsregulators forslag

Markedsregulator redegjør i sitt svarbrev av 07.04. 2005 for hvorfor man er av den oppfatning at det må gis dekning for transportkostnader ved reguleringsproduksjon av flere produkter enn smør og hvitost for eksport.

Markedsregulator er fornøyd med at det nå tas utgangspunkt i de halvårlige reguleringsoppgavene når man skal volumberegne reguleringseksporten. Men man påpeker at reguleringsproduksjonen omfatter flere produkter enn hvitost og smør til eksport, og at man også må ta hensyn til disse produktene i de volumberegninger som legges til grunn.

Regulering av melkeoverskuddet kan i følge markedsregulator skje i ulike kombinasjoner; enten som

- hvitost sammen med smørprodukter (smør/smørrolje) – og/eller
- tørrmelk sammen med smørprodukter – og/eller
- kasein sammen med smørprodukter

Dette har sammenheng med at melken kan separeres i fløte (fett) og skummetmelk (protein) som i neste omgang inngår som råstoff i de ulike reguleringsproduktene. Hvilke reguleringsløsninger som velges er selvsagt avhengig av markedssituasjonen og ønsket om best mulig melkeanvendelse og følgelig lavest mulig reguleringskostnader.

Av den grunn ser markedsregulator det som nødvendig at melkemengden som går med til reguleringsproduksjon av også *skummetmelkpulver* og *kasein* tas med i de nevnte volumberegningene.

Markedsregulator understreker videre at da prisnedskrivning av smørrolje ved salg til margarinindustrien ble innført som reguleringstiltak, var det fordi det var et økonomisk bedre reguleringsalternativ enn smør. I et langsiktig perspektiv ble det vurdert som sikrere å øke omsetningen av fettprodukter innenlands, og dermed gjøre seg mindre avhengig av smøreksporten. Markedsregulator foreslår derfor at også omsatt mengde *smørrolje* til margarinindustrien tas med i de nevnte volumberegningene, og at reguleringsproduktet tas inn i forskriftens § 3 sammen med de andre.

Som en følge av at markedsregulator foreslår at smørrolje tas inn i beregningsgrunlaget, ønsker man å gå bort fra månedlige oppstillinger (§ 8), siden beregningene vedrørende smørrolje gjøres kvartalsvis.

Markedsregulator har videre foreslått å endre forskriftens tittel, og i samarbeid med sekretariatet gjøre en språklig endring i §2.

Saksbehandlingen

Markedsregulators forslag vil medføre endringer i forskriften. Hovedregelen etter forvaltningslovens § 37 er at forskriftsendringer skal ut på høring med en høringsfrist på minimum 6 uker, med mindre et slikt forhåndsvarsel med rett til å uttale seg f. eks. ”må anses åpenbart unødvendig”. SLF er av den oppfatning at de endringer som foreslås her, kun er av teknisk og strukturmessig karakter og ikke innvirker på det materielle innholdet i forskriften. Dette begrunnes nærmere ut fra følgende:

For det første er endringene i forskriften minimale, og består i hovedsak av å rette opp den ufullstendige ”beregningsangivelsen” i § 4 til også å gjelde de andre reguleringsproduktene inntatt i § 3, ikke bare hvitost og smør til reguleringseksport.

For det andre inntas bare et nytt reguleringsprodukt – smørølje - i den materielle bestemmelsen i § 3, i tillegg til de som allerede er nevnt i bestemmelsen. Som tidligere nevnt er det tvilsomt å anse denne oppregningen i § 3 som uttømmende i og med at ordningens virkeområdet i § 2 er satt til å være all ”nødvendig” frakt av melk, skummet melk eller fløte til produksjon av reguleringsprodukter. Endringsforslaget medfører derfor ikke noen egentlig materiell endring av forskriftens innhold.

Utredningsinstruksen fastsatt ved Kgl.res. 18. februar 2000 anbefaler i punkt 5.4 ansvarlig instans å vurdere innhenting av synspunkter i saken fra berørte på annen måte dersom en slik beslutning om å unnlate alminnelig høring etter fvl. § 37 fjerde ledd fattes. SLF vurderte det som hensiktsmessig, og sendte derfor skriftlig henvendelse til Tine, Synnøve Finden Meierier ASA (SF), Q-meieriene, Normilk, Næringsmiddelbedriftenes landsforening (NBL) og Konkurransetilsynet og bad om innspill og synspunkter på endringsforslaget innenfor en frist på en uke.

Synspunkter fremkommet gjennom forkortet høring Synnøve Finden og NBL innga skriftlig høringsuttalelse.

Synnøve Finden er kritiske til å ta inn ”smørølje” som et reguleringsprodukt det gis en slik transportdekning for. SF anfører at all kostnadsdekning til TINE over omsetningsavgiftsmidlene krever ”utredning”, og at markedsregulators videreføring av ”reguleringsråvare” alltid vil ha ”en kommersiell side med forretningsmessige konsekvenser” av mulig betydning for de uavhengige aktørene. SF og NBL ber SLF spesielt ha fokus på de konkurransemessige effektene et endringsforslag kan ha, og peker i den sammenheng på ”margarinindustrien som konkurrerer med de Fjordlandproduktene som prisnedskrevet smørølje benyttes som råvare i”. SLF kritiseres i den sammenheng for ikke å ha sendt forslaget til endring av forskriften ut på full høring.

SF anfører videre i sin høringsuttalelse at Tine blir ”mindre økonomisk avhengig av å minimalisere fraktkostnadene”, dersom man innlemmer ”frakt av melk og fløte for produksjon av smørølje” i reguleringstiltak som dekkes over omsetningsavgiften. Det er også som kjent kun Fjordland (hvor Tine er største eier) som benytter smørølje i sin produksjon av blandingsprodukter mellom melkefett og annet fett, og det hevdes da at Fjordland vil ”få styrket sin posisjon” som konkurrent i smør, margarin- og blandingsproduktmarkedene.

Avslutningsvis anfører SF at ”regelverket ikke kun bør åpne for prisnedskrivning på smørølje, men at melkefett generelt bør kunne prisnedskrives, ved bruk i blandingsprodukter med margarin”. Da vil man ikke ”binde prisnedskrivningen kun til Tines teknologi (smørølje), men overlate til ”markedet å avgjøre hvilken teknologi som er mest effektiv”.

NBL reagerer også på den korte høringsfristen på en forskriftsendring som man ”mener har konkurransemessige konsekvenser for andre aktører i margarinbransjen”. Man stiller seg tvilende til den argumentasjonen som benyttes for ”prisnedskrivning av smørølje”, samtidig som man reiser spørsmål om ”hvordan de reelle kostnadene knyttet til transport av fløte til smørøljeproduksjon kan spesifiseres nøyaktig og revideres”.

Sekretariatets vurdering

I denne saken er det etter sekretariatets vurdering svært viktig å se hele det juridiske rammeverket rundt markedsreguleringen for melk i sammenheng. Omsetningsrådet har med hjemmel i omsetningsloven vedtatt forskrift om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter av 28.11.1996 (hovedforskriften) som utgjør den helhetlige, rettslige rammen rundt all reguleringsvirksomhet innenfor melkesektoren. Når det gjelder regulerings- eller avsetningstiltak fastsetter hovedforskriftens § 4 hvilke regulerings tiltak som til enhver tid kan finansieres over omsetningsavgiften. Midler avsatt til markedsregulering innenfor melkesektoren kan i dag finansiere 11 tiltak, som presiseres nærmere i påfølgende bestemmelser i hovedforskriften.

Når det gjelder dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon er det etter sekretariatets vurdering slik at forskrift om dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter av 27.11.1998 (transportdekningsforskriften) fastslår at det i utgangspunktet kan gis dekning for "alle" transportkostnader markedsregulator påføres når regulator i kraft av reguleringsansvaret må transportere melk for å foreta reguleringsproduksjon. Dette kommer til uttrykk i forskriftens § 2 som slår fast at "ordningen gjelder nødvendig frakt av melk..." til produksjon av reguleringsprodukter. Det betyr at det avgjørende for en eventuell dekning av kostnadene er om den transporterte melken har gått med til reguleringsproduksjon; ikke om melken er brukt i *bestemte* reguleringsprodukter. På bakgrunn av dette er det vår vurdering at oppregningen av konkrete reguleringsprodukter i underforskriftens § 3 tvilsomt kan anses som, eller er ment å være uttømmende, men må ses i sammenheng med hvilke reguleringsprodukter eller tiltak som til enhver tid er godkjent til reguleringsformål i hovedforskriftens § 4.

Sekretariatet vil i den sammenheng peke på bakgrunnen for at en slik dekning av transportutgifter kan gis. Markedsregulator for melk har et reguleringsansvar og en mottakplikt overfor alle produsenter. Dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon har som hensikt å kompensere for markedsregulator faktiske ekstrautgifter i forbindelse med transport av overskuddsmelk fra produsent eller uavhengig aktørs tank og inn til markedsregulators reguleringsanlegg. Formålet med dekningen av transportutgifter ved reguleringsproduksjon understreker derfor at det er transport til reguleringsproduksjon generelt som skal dekkes, dvs. transport av melk til det som til enhver tid er godkjent reguleringsvare i henhold til hovedforskriften.

Hovedforskriftens § 4 pkt. 7 hjemler her regulerings tiltaket prisnedskrivning ved salg av melkefett til margarinindustrien, med nærmere presisering i § 12. Da dette avsetningstiltaket ble tatt inn i hovedforskriften med virkning fra 01.07.1998 ble det gjenstand for en grundig drøfting og utredning når det gjaldt ringvirkninger både i forhold til en generell overgang til smørølje for all margarinindustri og i forhold til annen industri som i dag benytter andre typer melkefett, dvs. faren for konkurransevridning i forhold til andre aktører som også var inne på spiseoljemarkedet. Avsetningstiltaket ble som kjent vedtatt. Det er derfor viktig for sekretariatet å påpeke at regulering til smørølje er et godkjent regulerings tiltak etter hovedforskriften, og at det følgelig ikke er spørsmålsstillinger i forhold til selve godkjennelsen av smørølje som reguleringsprodukt som skal vurderes her. Denne saken har som mål å vurdere – innenfor de rettslige rammer som foreligger - hvorvidt markedsregulator kan gis dekning av transportkostnader knyttet til reguleringsproduksjon også av dette produktet.

Synnøve Finden er i sitt høringsinnspill opptatt av de forretningsmessige og konkurransemessige konsekvensene av markedsregulators videreføring av ”reguleringsvare”, og stiller slik sekretariatet kan se det derfor spørsmålstegn ved smøroljen som reguleringsprodukt som sådan. Det samme fremgår av NBLs høringsinnspill. SF anfører i den sammenheng også at regelverket ikke bare bør åpne for prisnedskrivning på smørolje, men på melkefett generelt, av markedsmessige eller konkurransemessige årsaker.

Sekretariatet vil uttrykke forståelse for den argumentasjon som anføres, men må hevde at den er knyttet til selve hovedforskriftens § 4 og hva som til en hver tid ”bør” være godkjent ”reguleringsvare” eller reguleringstiltak. Vi må presisere at når det gjelder det spørsmålet som her er gjenstand for en rettslig vurdering – om markedsregulator kan gis dekning for transportutgifter knyttet til regulering også til smørolje – så utgjør det faktum at smørolje er et godkjent reguleringstiltak *en allerede eksisterende forutsetning for en slik vurdering*.

Sekretariatet vurderer det derfor slik at hovedforskriftens § 4 og ”transportdekningsforskriften” gir hjemmel for å kunne gi markedsregulator dekning for transportkostnader knyttet til reguleringstransport av melk til reguleringsproduksjon av smørolje. Så lenge det er snakk om et godkjent reguleringstiltak etter hovedforskriftens § 4 er det etter vår vurdering klart at ”transportdekningsforskriften” åpner for at en slik dekning kan gis. Det betyr videre at det også kan gis dekning for transportkostnader knyttet til reguleringsproduksjon av skummetmelkpulver og kasein, som er godkjente reguleringstiltak etter hovedforskriftens § 4.

Dagens regelverk tar utgangspunkt i *volumene som reguleres* når man skal beregne kostnadsdekningen. Både markedsregulator og sekretariatet er av den oppfatning at dette er en praktisk løsning som unngår kompliserende vurderinger knyttet til selve den fysiske transporten. I tråd med markedsregulators syn foreslår sekretariatet derfor at prinsippene i § 4 videreføres, men at beregningsformelen nevner alle reguleringsproduktene inntatt eller henvist til i § 3, og ikke bare reguleringseksporten av smør og hvitost, som er tilfelle i dagens forskrift. Videre presiseres det klart at de halvårlige oppgavene over reguleringsproduksjon skal legges til grunn for volumberegningene for alle produktene.

Forslag til endring

Sekretariatet ser det slik at forskriftens virkeområde er ment å gjelde all nødvendig frakt av melk til reguleringsproduksjon. Dekningen av slike transportutgifter er i utgangspunktet ikke er knyttet til *bestemte* reguleringsprodukter, så lenge det er snakk om godkjente reguleringsprodukt eller tiltak i henhold til hovedforskriftens § 4. Vi er likevel av den mening at § 3 med sin nærmere angivelse av reguleringsprodukter som omfattes av ordningen, beholdes og presiseres til også å gjelde smørolje. Dette vil kunne gjøre forskriften lettere tilgjengelig. Den prosessuelle bestemmelsen i § 4 gjøres fullstendig ved at den ikke bare angir metode for beregning av volum for smør og hvitost til reguleringseksport, men generelt for de reguleringsproduktene som er inntatt i § 3. I tillegg til disse nevnte endringer ser sekretariatet det som hensiktsmessig, etter en vurdering sammen med markedsregulator, å gjøre et par rent språklige endringer. De foreslåtte endringer i forskriften vil etter dette være følgende:

Forskriftens tittel endres fra ”Forskrift om dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter” til ”Forskrift om dekning av kostnader ved transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter”.

I § 2 – Ordningens virkeområdet – her strykes den siste setningen (siste punktum) som i dag lyder ”Transportene som dekkes skal være en konsekvens av markedsregulators samlede markeds- og logistikkvurderinger, og gjennomført etter avtale med markedsregulator”. Vi er av den oppfatning at dette er en formulering som henger igjen fra det tidligere systemet for kostnadsdekning, og er i dag uten selvstendig verdi eller hensikt.

I § 3 inntas ”smørølje” blant de reguleringsprodukter som presiseres i bestemmelsen. Ordlyden endres også fra ” Det gis kostnadsdekning for all transport til markedsregulators anlegg hvor hovedandelen av melkeanvendelsen er reguleringsvirksomhet i form av produksjon...” til ”Det gis dekning av kostnader ved transport av melk som inngår i reguleringstiltakene inntatt i hovedforskriftens § 4, pr. i dag presisert til enten....”. Ordlyden er dermed oppjustert i henhold til de premisser for kostnadsdekning som fremgår av transportdekningsforskriftens § 4 (se under).

I § 4 første ledd endres ordlyden til følgende: ”Basert på omregningsfaktorer fastsatt av Statens landbruksforvaltning, beregnes transporterte melkemengder medgått til produksjon av de reguleringsprodukter nevnt i § 3. For alle reguleringsproduktene legges halvårslige oppgaver over reguleringsproduksjon til grunn ved volumberegninger”. De tidligere prinsipper for kostnadsdekning som bare refererte til reguleringseksport, blir med dette gjeldende for alle aktuelle reguleringsprodukter.

§ 8 første ledd endres til: ” Oppgaver over dekning av transportkostnadene settes opp pr. halvår ut fra det samme volumgrunnlag som fremkommer i oppgavene for reguleringsproduksjon”. Endringen i denne rapporteringsrutinen er en konsekvens av at smørølje foreslås tatt med blant i de aktuelle reguleringsprodukt som det gis dekning av transportkostnader til reguleringsproduksjon av.

På bakgrunn av dette gjøres følgende

Vedtak:

Forskrift om endring av forskrift av 27. november 1998 nr. 1570 om dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter

Fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 8. juni 2005 med hjemmel i forskrift av 28. november 1996 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter § 9, jf. Lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremje umsetnaden av jordbruksvarer § 11.

I

Forskrift av 27. november 1998 nr. 1570 vedrørende dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter endres slik at § 3, § 4 og § 8 skal lyde som følgende:

Forskrift av 27. november 1998 nr. 1570 vedrørende *dekning av kostnader ved transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter*.

§ 2. Ordningens virkeområde

Ordningen gjelder nødvendig frakt av melk, skummet melk eller fløte til produksjon av reguleringsprodukter, som følge av at den løpende samlede melkeproduksjonen er større enn de totale avsetningsmulighetene for melk og melkeprodukter innenlands eller i form av merkevareeksport.

§ 3. Overføringer hvor det kan gis kostnadsdekning

- a) Kumelk, skummet kumelk og geitemelk:

Det gis dekning av kostnader ved transport av melk som inngår i reguleringstiltakene inntatt i hovedforskriftens § 4, pr. i dag presisert til enten Norvegia, smør, smørolje, skummetmelkpulver, syre- eller løpekasein.

- b) Overføring av fløte til reguleringsproduksjon

Dekning gis for transporter etter en særskilt begrunnelse av markedsregulator.

§ 4. Prinsipper for kostnadsdekning

Basert på omregningsfaktorer fastsatt av Statens landbruksforvaltning, beregnes transporterte melkemengder medgått til produksjon av de reguleringsprodukter nevnt i § 3.

For alle reguleringsproduktene legges halvårlige oppgaver over reguleringsproduksjon til grunn ved volumberegninger.

Det gis dekning pr. liter beregnet anvendt melk ut fra en sats, fastsatt av Arbeidsutvalget, gjeldende pr. halvår.

TINE-selskapene skal oversende til markedsregulator månedlige spesifiserte oversikter over kvanta og beregnede kostnader ved overføringstransport til produksjon av reguleringsprodukter.

§ 8. Rapporteringsrutiner

Oppgaver over dekning av transportkostnadene settes opp pr. halvår ut fra det samme volumgrunnlag som fremkommer i oppgavene for reguleringsproduksjon.

Ekstraordinære kostnader ved mellomtransport av reguleringsprodukter settes opp pr. halvår og spesifiseres pr. måned.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Møtet var slutt kl. 11:00.